

SPY YMPÄRISTÖTOIMIKUNTA

MUISTIO

Paikka Teams-kokous
Aika 16.9.2026 9.00–12.01
Läsnä: Sauli Eerola
Louisa Gühr
Katja Heinonen
Eija Jokela
Hannu Knutin
Silja Kopra
Heidi Kähkönen
Mari Mattsson, puheenjohtaja
Kati Randell
Jukka-Pekka Rantakokko
Anu Rehtijärvi
Sari Ristaniemi
Jere Takala
Juha-Heikki Tanskanen
Niina Tiainen
Laura Tirkkonen-Rajasalo
Aino Tynkkynen
Ceren Vihtonen
Tanja Virtanen-Leppä
Tarja-Riitta Blauberg/YM (klo 10-10.33)
Milla Kolehmainen/LVV (10.30-11.00)
Marita Hiipakka/Tukes (11.00-11.58)
Johanna Nikunen
Antro Säilä, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Toimikunnan puheenjohtaja Mari Mattsson avasi kokouksen.

Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 26.5.2026 muistio esitetyssä muodossa.

2. Katsaus pakkauksia koskevaan sääntelyyn

Pakkaus- ja pakkausjäteasetusehdotus (PPWR)

- Soveltaminen alkoi 12.8.2026
- Heti voimassa soveltamisen alkaessa: muovikassien käytön rajoittaminen ja haitalliset aineet (Substances of Concern: PFAS ruokapakkauksissa ja raskasmetallit kaikissa pakkauksissa). Näiden lisäksi pakkausten valmistajien täytyy laatia

1. Liite: Kysymyslistat viranomaisille ja viranomaisten vastaukset

vaatimustenmukaisuusvakuutus viranomaisia varten.

- Komissio julkisti päivitetyn version FAQ-asiakirjasta 1.8.2026 eli 11 päivää ennen asetuksen soveltamisen alkamista.
 - 30 uutta tai muutettua kohtaa
 - yksi kokonaan uusi luku (XVI kansallisten viranomaisten toiminta asetuksen soveltamisen alkaessa)

Muutetut tai uudet kohdat ja niiden keskeinen sisältö:

I. Määritelmät ja yleiset periaatteet

I/1–I/...

- PPWR:n keskeiset termit: pakkaus, valmistaja, tuottaja, markkinoille saattaminen.
- Uusi erottelu: valmistaja (pakkauksen markkinoille saattaja) vs. tuottaja (pakattujen tuotteiden markkinoille saattaja).
- Markkinoille saattaminen = ensimmäinen kerta, kun pakkaus asetetaan saataville EU:n markkinoilla.

II. Pakkauksen luokittelu

II/3 Kirjekuoret pakkauksina (UUTTA)

- Viestintätarkoituksessa lähetettävät kirjeet → ei pakkauksia.
- Tyhjät kirjekuoret → pakkauksia.
- Tuotteen sisältävät kirjekuoret → pakkauksia.
- Supermarketissa myytävät tyhjät kirjekuoret → ei pakkauksia.

II/4 Myynti-, ryhmä- ja kuljetuspakkaukset (UUTTA)

- Myyntipakkaus: myyntiyksikkö, brändäys, suora kontaktimateriaali.
- Ryhmäpakkaus: kokooa useita myyntiyksiköitä, helpottaa hyllytystä.
- Kuljetuspakkaus: uloin kerros logistiikassa, standardoitu, teollinen jäte.
- Verkkokauppapakkaus: kuljetuspakkauksen erityismuoto, päätty kuluttajalle.

II/5 Kuljetuspakkauksen valmistaja (UUSI)

- Valmistaja = se, joka saattaa tyhjän pakkauksen markkinoille lopullisessa muodossaan.
- Lopullinen muoto = pakkausta voi käyttää ilman lisäosia.
- Brändi ratkaisee valmistajan, ellei pakkaus ole bränditön → silloin fyysinen valmistaja.
- Tarran lisääminen ei tee pakkauksesta brändipakkausta.

II/7 Valmistaja, kun pakkauksessa on nimi + tavaramerkki (UUTTA)

- Ratkaisevaa: kuka määrittää pakkauksen suunnittelun ja tekniset vaatimukset.

1. Liite: Kysymyslistat viranomaisille ja viranomaisten vastaukset

- Tavaramerkin omistaja on valmistaja, jos se määrää pakkausratkaisun.

II/13 Sisäiset kuljetuspakkaukset (UUTTA)

- PPWR soveltuu vain, jos pakkaus saatetaan markkinoille.
- Yrityksen sisäinen kuljetus ilman kaupallista liiketoimea → ei PPWR velvoitteita.

III. Huolta aiheuttavat aineet (SoC)

III/8–III/9 EN 13428:2004 (PÄIVITETTY)

- Standardia voi käyttää toistaiseksi, mutta se ei enää luo vaatimustenmukaisuuden olettaa uusille SoC aineille.

III/10 Raskasmetallit (CR 13695 1/2000)

- Sama velvoite kuin aiemmin pakkausdirektiivissä.
- CR 13695 1 suositellaan vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen.

III/17 PFAS (UUTTA)

- Ei harmonisoitua testimenetelmää.
- Komission kolmivaiheinen menetelmä ei ole standardi.
- Toimijoilta puuttuu virallinen tapa osoittaa vaatimustenmukaisuus.

III/21 ADR poikkeus

- Vaarallisten aineiden kuljetussäännöt ylittävät PPWR:n vaatimukset.

V. Kierrätetty sisältö muovipakkauksissa

V/5 Kierrätyspitoisuusvaatimusten määrittäminen (PÄIVITETTY)

- Vaatimukset koskevat kaikkia muoviosia myynti-, ryhmä- ja kuljetuspakkauksissa.
- Ensin määritetään kontaktimateriaali ja polymeeri → sitten sovelletaan taulukon vaatimuksia.

V/7 Lasipullon muoviosat (PÄIVITETTY)

- Alle 5 % painosta olevat muoviosat vapautuvat vaatimuksista.
- Esim. lasipullo + metallikorkki + muovietiketti → etiketti vapautuu, korkki ei kuulu muoviosiin.

X. Valmistajien velvoitteet

X/4 Toimittajien velvoitteet (PÄIVITETTY)

- Toimittajat eivät laadi EU DoC:ia.
- Heidän on toimitettava kaikki tekniset asiakirjat valmistajalle.
- Toimittaja ei voi kieltäytyä dokumentaatiosta.

X/5 Varastossa olevat pakkaukset (UUSI)

- Ennen 12.8.2026 valmistettuja pakkauksia ei tarvitse hävittää tai merkitä uudelleen.
- Tiedot voidaan antaa mukana seuraavassa asiakirjassa.

X/7 Merkintävaatimusten täyttäminen asiakirjalla (UUTTA)

- Jos pakkauksen koko ei mahdollista merkintää, tiedot voidaan antaa asiakirjassa.

1. Liite: Kysymyslistat viranomaisille ja viranomaisten vastaukset

- Koskee myös ennen 12.8.2026 valmistettuja pakkauksia.

X/8 Jäljitettävyyksivaatimus (UUTTA)

- Pakkauksessa oltava yksilöivä tunniste (erä, sarja tms.).
- Ei tarvitse merkitä jokaista osaa erikseen.
- Standardituotteet jäljitettävissä erätasolla.

X/9 Vastuiden siirtäminen (UUTTA)

- Valmistaja ei voi siirtää oikeudellista vastuuta.
- Vaatimustenmukaisuuden arvioinnin voi teettää ulkopuolisella, mutta vastuu säilyy valmistajalla.

X/10 Tekninen dokumentaatio (UUTTA)

- Valmistajan on säilytettävä dokumentaatio 5–10 vuotta.
- Sisältää: konseptisuunnittelu, piirustukset, materiaalit.

X/11 Maahantuojien velvoitteet (UUTTA)

- Maahantuojan on varmistettava, että EU:n ulkopuolinen valmistaja täyttää PPWR:n vaatimukset.
- Maahantuojan tiedot on ilmoitettava pakkauksessa tai asiakirjassa.

X/12 Kauttakulukupakkaukset (UUTTA)

- PPWR ei koske pakkauksia, jotka vain kulkevat EU:n kautta ilman markkinoille saattamista.

X/13 Elintarvikelainsäädäntö vs. PPWR (UUTTA)

- FIC asetuksen tiedot eivät automaattisesti täytä PPWR:n merkintävaatimuksia.
- Tiedot on annettava tavalla, joka täyttää molemmat säädökset.

XII. Uudelleenkäyttö ja uudelleentäyttö

XII/5 Uudelleenkäyttöjärjestelmien EPR vastuut (UUTTA)

- EPR velvoitteet koskevat kaikkia tuottajia.
- Uudelleenkäyttöjärjestelmän on varmistettava, että EPR velvoitteet toteutuvat.
- Avoimissa kiertojärjestelmissä vastuu voi olla useilla tuottajilla.

XV. Vaatimustenmukaisuuden arviointi

XV/5 Vaatimustenmukaisuusvakuutus koko pakkausyksikölle (PÄIVITETTY)

- EU DoC laaditaan koko pakkausyksikölle, ei osille erikseen.

XV/8 Ilmoitusvelvollisuus (PÄIVITETTY)

- Valmistajan ei tarvitse ilmoittaa viranomaisille jokaisessa jäsenmaassa.
- Ilmoitusvelvollisuus syntyy vain vaatimustenvastaisuustilanteissa.

XV/14 EU DoC:n kielivaatimukset (UUSI)

- Vakuutus on laadittava kohdemaan vaatimusten mukaisella kielellä.

XVI. Täytäntöönpano (UUSI)

- Komissio ohjeistaa viranomaisia soveltamaan velvoitteita tukevasti, ei ensisijaisesti sanktioiden kautta, 12.8.2026 alkaen.

1. Liite: Kysymyslistat viranomaisille ja viranomaisten vastaukset

Ympäristötoimikunnan kokoukseen osallistuivat jäsenyritysten edustajien lisäksi: neuvotteleva virkamies Tarja-Riitta Blauberg ympäristöministeriöstä, ylitarkastaja Milla Kolehmainen lupa- ja valvontavirastosta (LVV) ylitarkastaja Marita Hiipakka Tukesista.

Tarja-Riitta Blauberg (Ympäristöministeriö)

Tarja-Riitta esitteli PPWR:n kansallisen toimeenpanon tilannetta.

Keskeiset nostot:

- Ensimmäinen toimeenpanovaihe (jätelaki + pakkausjäteasetus) on tehty.
- Toisessa vaiheessa valmistellaan:
 - pakkausjätteen vähentämistoimia
 - kierrätystavoitteiden saavuttamiseen tarvittavia toimia
 - uudelleenkäyttöjärjestelmien sääntelyä
 - jäteastioiden merkintöjä
 - sakkomaksuja
 - mahdollisia kansallisia poikkeuksia

Keskustelua:

- Kysymys ryhmäpakkausten uudelleenkäyttövelvoitteista (10 %).
- Tarja-Riitta totesi, että komissiolta ei ole vielä saatu tulkintaa.
- Useat jäsenmaat (mm. Tšekki) valmistelevat non-paperia komissiolle kuljetuspakkauksia koskevien artiklojen selkeyttämiseksi.

Milla Kolehmainen (LVV) esitteli tuottajavastuun muutoksia ja LVV:n tulkintatyötä.

Keskeiset nostot:

- Kuljetuspakkauksissa vastuu siirtyy pakkaajalta valmistajalle/maahantuojalle.
- Brändin omistajan vastuu korostuu.
- Etämyynnin tuottajavastuu laajenee myös yritysmyyntiin.
- LVV tekee tulkintoja yhteistyössä YM:n ja Tukesin kanssa.
- FAQ sisältää ristiriitaisuuksia → LVV pyytää komissiolta lisäselvityksiä.

Keskustelua:

- Kiristekalvojen asiakaskohtainen räätälöinti → valmistajamääritelmä epäselvä.
- Teolliset hylsy: Suomessa pakkauksia, Ruotsissa eivät.
- Ammattimaisen loppukäyttäjän määritelmä aiheuttaa tulkintaeroja.
- Mikroyrityspoikkeus voi aiheuttaa käytännön ongelmia (vastuun siirtyminen).

Marita Hiipakka (Tukes) esitteli PPWR:n markkinavalvonnan näkökulman.

Keskeiset nostot:

- Tukes tarkastaa jatkossa EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksia (EU DoC).

1. Liite: Kysymyslistat viranomaisille ja viranomaisten vastaukset

- Ensimmäinen valvontakohde: pakkausten EU DoC.
- PFAS-testaus: komission metodologia viivästynyt.
- Raskasmetallit: käytetään toistaiseksi CR 13695-1 -raporttia.
- Merkintävaatimukset ja digitaalinen luettavuus (QR/2D-koodit) tulossa täytäntöönpanosäädöksissä.

Keskustelua:

- Jäljitettävyyshaatimukset aiheuttavat suuria haasteita pakkausvalmistajille.
- Yritykset pelkäävät, että joudutaan lisäämään QR-koodit kaikkiin pakkauksiin.
- Tukes korosti:
 - jokaisessa pakkauksessa ei tarvitse olla koodia
 - tunnistetunnus voi olla myös eränumero tai muu sisäinen tunnistetunnus
 - valmistajan ja brändinomistajan järjestelmien tulee toimia yhteen

3. Pakkausten tuottajavastuu

Ajanpuutteen vuoksi pakkausten tuottajavastuun asioita ei käsitelty.

4. SPY:n koulutukset ja tapahtumat

Antro Säilä kertoi SPY:n tulevat tapahtumat:

21.10. PPWR-klinikka, osa 1: Pakkausvalmistajan vastuut, dokumentaatio ja EU-DoC
10.11.2026 PackSummit
17.–18.3.2027 Flexo&Print Forum
1.6.2027 Ympäristöseminaari

5. Muut asiat

EU:n Horisontti Eurooppa -ohjelman rahoittamien tutkimus- ja innovaatiohankkeiden tuloksiin perustuvat julkaisut "**Research and Innovation Projects Supporting the Circular Economy Act**"

Julkaisusarjan kukin raportti keskittyy yhteen seuraavista teema-alueista:

1. kiertotaloutta edistävät julkiset hankinnat (Circular Public Procurement, CPP)
2. laajennettu tuottajavastuu (Extended Producer Responsibility, EPR)
3. kierrätetyn ja biopohjaisen materiaalin käyttö sekä jätestatuksen päättymiskriteerit (End-of-Waste, EoW)
4. sähkö- ja elektroniikkaromu (WEEE) sekä kriittisten raaka-aineiden talteenotto
5. rajat ylittävät ja alueelliset aloitteet

Käytännön toteutushankkeista kerätyt kohdennetut suositukset tarjoavat arvokasta tietoa valmisteilla olevaa kiertotalouslakia varten. Ne tukevat Euroopan siirtymää kohti kiertotaloutta tavalla, joka on käytännönläheinen, johdonmukainen ja koko järjestelmää uudistava.

1. Liite: Kysymyslistat viranomaisille ja viranomaisten vastaukset

- Tulevassa Circular Economy Actissa (CEA) on uudistettava tuottajavastuujärjestelmän (EPR) sääntely perusteellisesti. Keskeisin uudistus on digitaalisen tuotepassin (DPP) tekeminen pakolliseksi valvonta- ja todentamisvälineeksi, jotta tuotteiden materiaalit, kestävyys ja kierrätettävyys voidaan jäljittää tarkasti ja tuottajamaksut kohdentaa oikeudenmukaisesti.
- EU:n tulisi vähentää jäsenmaiden välistä hallinnollista hajanaisuutta luomalla yhtenäinen digitaalinen raportointijärjestelmä ja harmonisoidut raportointivaatimukset. Verkkokauppapaikoille olisi myös asetettava tuottajavastuuta vastaavat velvoitteet vapaamatkustajaongelman poistamiseksi. Tuottajamaksujen tulee kattaa täysimääräisesti roskaantumisen siivouksen ja sekajätteen käsittelyn todelliset kustannukset polluter pays -periaatteen mukaisesti.
- EPR:stä tehokas teollisuuspoliittinen ohjauskeino, joka vahvistaa EU:n strategista omavaraisuutta pitämällä arvokkaat materiaalit ja kierrätysraaka-aineet EU:n sisämarkkinoilla. Tämän tueksi ekomodulaation kautta perittävät maksut tulisi yhdistää kannustimiin, kuten arvonlisäveron alennuksiin korjauspalveluissa, käytettyjen tuotteiden kaupassa ja kierrätysraaka-aineiden käytössä.
- Teknologia ei enää ole kiertotalouden suurin este, sillä edistyneet kierrätys-, purku- ja jäljitettävyyssratkaisut ovat jo teollisessa käytössä. Suurin ongelma on markkinahäiriö: neitseelliset raaka-aineet ovat edelleen liian halpoja verrattuna kierrätettyihin materiaaleihin, ja tuottajavastuu on pirstoutunut kansallisiin järjestelmiin.
- EU:n kiertotaloussäädös (CEA) tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden korjata nämä rakenteelliset ongelmat.
 - Saastuttaja maksaa –periaate
 - Digitaalinen jäljitettävyys
 - Harmonisoidut maksujärjestelmät ja Sujuvat rajat ylittävät materiaalivirrat

6. Seuraavat kokoukset

ti 3.11.2026 klo 9–12

Ellei toisin ilmoiteta, kokoukset järjestetään hybridinä eli osallistua voi paikan päällä Akavatalossa tai Teamsin välityksellä.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.01

Liite:

1. Viranomaisille esitetyt kysymykset ja niihin annetut vastaukset

1. Liite: Kysymyslistat viranomaisille ja viranomaisten vastaukset

1. Ympäristöministeriö (YM)

PPWR:n kansallinen toimeenpano ja tulkinnat

Kysymys: Miten YM aikoo varmistaa, että PPWR:n tulkinnat ovat yhtenäiset eri EU-maiden välillä?

Vastaus (Blauberg):

- YM tekee aktiivista yhteistyötä muiden jäsenmaiden kanssa.
- Useat maat (mm. Tšekki) valmistelevat non-paperia komissiolle kuljetuspakkauksia koskevien artiklojen selkeyttämiseksi.
- YM odottaa komissiolta lisäohjeistusta, mutta aikataulu on epävarma.

Kysymys: Onko komissiolta tulossa tarkennuksia ryhmäpakkausten uudelleenkäyttövelvoitteista (10 %)? **Vastaus:**

- Komissio ei ole vielä antanut tulkintaa.
- YM odottaa lisäselvityksiä, mutta ei voi arvioida aikataulua.

Kysymys: Miten YM näkee mahdollisuuden kansallisiin poikkeuksiin PPWR:n soveltamisessa?

Vastaus:

- Poikkeuksia voidaan harkita, mutta niiden tulee olla EU-oikeuden mukaisia.
- YM korostaa, että PPWR:n tavoitteet ovat sitovia, joten liikkumavara on rajallinen.

Kysymys: Miten YM aikoo huomioida pienten toimijoiden kohtuuttomat velvoitteet (esim. verkkokaupan etämyynti)? **Vastaus:**

- YM tunnistaa ongelman.
- Asia on nostettu komission suuntaan, mutta ratkaisuja ei ole vielä tarjolla.

Toimeenpanon aikataulu

Kysymys: Milloin toisen vaiheen säädöspaketti tulee lausuntokierrokselle? **Vastaus:**

- YM valmistelee pakettia parhaillaan.
- Lausuntokierros ajoittuu arviolta vuoden 2027 alkuun.

2. Lupa- ja valvontavirasto (LVV)

Tuottajavastuu ja valmistajamääritelmä

Kysymys: Miten LVV tulkitsee tilanteet, joissa teollinen pakkaus tulkitaan eri maissa eri tavalla?

Vastaus (Kolehmainen):

- LVV noudattaa komission FAQ-tulkintaa.
- LVV pyrkii harmonisointiin muiden maiden kanssa, mutta tulkintaerot ovat tällä hetkellä väistämättömiä.
- LVV kerää esimerkkejä toimialalta ja vie niitä komission suuntaan.

Kysymys: Miten LVV määrittelee "standardoidun" kuljetuspakkauksen? **Vastaus:**

- Standardoidun pakkauksen tunnusmerkki on, että se ei ole suunniteltu tietylle tuotteelle.
- Mittatilaus → tilaaja katsotaan valmistajaksi, vaikka pakkauksessa ei olisi brändiä.

Kysymys: Miten LVV tulkitsee kiristekalvojen asiakaskohtaiset speksit? **Vastaus:**

- LVV:n mukaan kiristekalvo on pakkaus silloin, kun se on lopullisessa muodossaan.
- Asiakaskohtaiset speksit voivat siirtää valmistajavastuun tilaajalle, mutta LVV korostaa tapauskohtaista arviointia.

Etämyynti ja ammattimainen loppukäyttäjä

Kysymys: Miten LVV määrittelee "ammattimaisen loppukäyttäjän"? **Vastaus:**

- LVV odottaa komission tarkennusta.

1. Liite: Kysymyslistat viranomaisille ja viranomaisten vastaukset

- Toistaiseksi LVV käyttää jätelain mukaista tulkintaa: ammattimainen loppukäyttäjä = toimija, joka käyttää tuotetta osana liiketoimintaansa.

Kysymys: Miten mikroyrityspoikkeus vaikuttaa tuottajavastuun ketjuun? **Vastaus:**

- Poikkeus voi siirtää vastuun suuremmalle toimijalle.
- LVV korostaa, että yritysten tulee varmistaa sopimuksin, kuka vastaa tuottajavastuusta.

3. Tukes (markkinavalvonta)

Vaativuustienmukaisuusvakuutus (EU DoC)

Kysymys: Milloin Tukes julkaisee mallipohjan EU DoC:lle? **Vastaus (Hiipakka):**

- Tukes ei julkaise yhtä mallipohjaa, koska vaatimukset vaihtelevat pakkauksittain.
- Tukes julkaisee ohjeen siitä, mitä tietoja EU DoC:n tulee sisältää.

Kysymys: Miten EU DoC laaditaan, kun harmonisoituja testimenetelmiä ei ole (esim. PFAS)?

Vastaus:

- Yritysten tulee käyttää parasta saatavilla olevaa menetelmää.
- Tukes hyväksyy väliaikaiset menetelmät, kunhan ne ovat dokumentoituja ja perusteltuja.

PFAS ja raskasmetallit

Kysymys: Milloin komission PFAS-testausmetodologia valmistuu? **Vastaus:**

- Komissio ei ole ilmoittanut aikataulua.
- Tukes odottaa ohjeistusta, mutta suosittelee yrityksiä varautumaan testausvelvoitteisiin.

Kysymys: Riittääkö CR 13695-1 raskasmetallien arviointiin? **Vastaus:**

- Kyllä, toistaiseksi.
- Tukes käyttää CR 13695-1 -raporttia, kunnes harmonisoitu standardi julkaistaan.

Merkintävaatimukset ja jäljitettävyys

Kysymys: Tarvitaanko QR-koodi jokaiseen pakkaukseen? **Vastaus:**

- Ei.
- Riittää, että pakkauksella on yksilöivä tunnistus (esim. eränumero).
- QR-koodi on yksi vaihtoehto, ei pakollinen.

Kysymys: Miten Tukes arvioi digitaalisen tunnisteen luettavuutta? **Vastaus:**

- Tunnisteen tulee olla pysyvä, selkeä ja jäljitettävissä yrityksen järjestelmissä.
- Tukes ei vaadi kuluttajaluettavuutta, ellei pakkaus ole kuluttajapakkaus.

4. Yhteiset kysymykset kaikille viranomaisille

Kysymys: Miten viranomaiset aikovat varmistaa, että PPWR:n tulkinnat eivät johda kilpailuvääristymiin? **Vastaus:**

- YM, LVV ja Tukes tekevät tiivistä yhteistyötä.
- Viranomaiset vievät epäselvät kohdat komission käsiteltäväksi.
- Tulkintojen yhtenäistäminen on tavoitteena, mutta aikataulu riippuu komissiosta.

Kysymys: Voidaanko toimialalle luoda yhteinen tulkintafoorumi? **Vastaus:**

- YM ja LVV pitävät ajatusta hyvänä.
- Viranomaiset selvittävät mahdollisuutta perustaa säännöllinen keskustelufoorumi.

